

Interview

In zijn documentaire 'Leven na de Dictatuur' vraagt Thaeer Muhreez zich af waarom hij zo slecht met de Westerse vrijheden om kon gaan

Bas Beekman

14-12-25, 07:55

Muhreez vindt dat we zuinig moeten zijn op onze democratie. © Foto Margot Brakel

HILVERSUM Het is moeilijk om aan een dictatuur te ontsnappen, zelfs als je eenmaal in Nederland woont. Thaeer Muhreez wist na zijn vlucht uit Syrië niet wat hij met zijn verkregen vrijheden aan moest. In een persoonlijke documentaire probeert hij aandacht te krijgen voor de mentale strijd van gevluchte Syriërs. „Ik heb mijn leven lang niet vrij kunnen denken.”

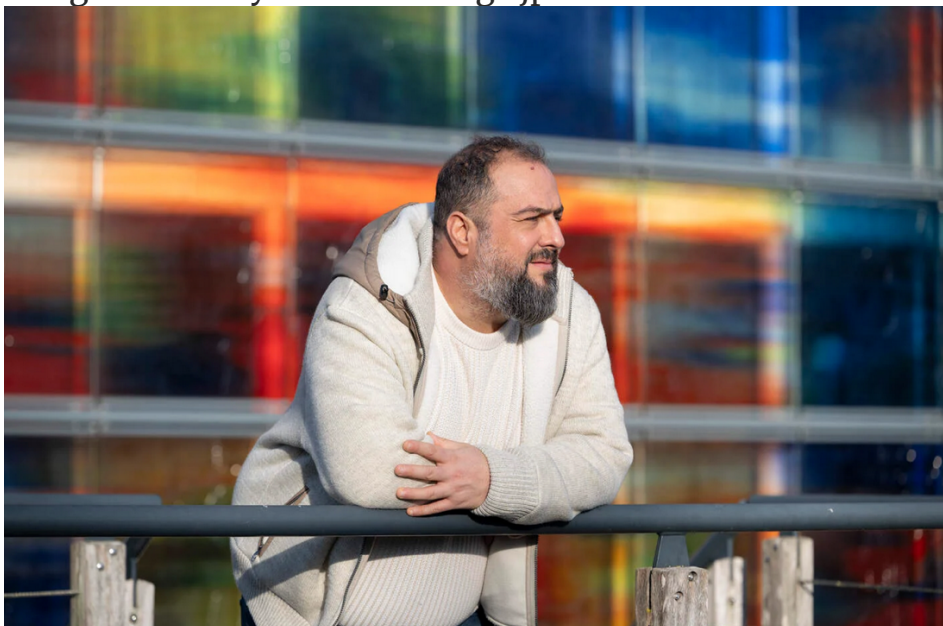

Dat mensen door je uiterlijk een verkeerd beeld van je krijgen, ervaart documentairemaker Thaeer Muhreez dagelijks. Hij woont al zeven jaar in Hilversum, heeft een Arabisch uiterlijk en een halflang baardje. „Dat zal wel een moslim zijn, denken mensen dan”, zegt Muhreez. „Terwijl ik helemaal

niet religieus ben. Mijn hele leven al niet. Maar als Wilders over vluchtelingen praat, veegt hij alles op één hoop. Dan worden de islam en vluchtelingen hetzelfde begrip. Als ik mijn baard laat staan, ligt het oordeel al klaar.”

Er bestaan veel misverstanden over Syriërs en de redenen waarom ze naar Nederland zijn gevlucht. Dat komt vooral doordat mensen het land niet begrijpen, denkt Muhreez, en ook het conflict dat uitmondde in een bloedige burgeroorlog niet. „Syrië is een complex land, dat wordt gevormd door verschillende religies. Er is in het Westen het perspectief dat de burgeroorlog om vrijheid ging, maar veel rebellen streden voor hun geloof. Je kunt je afvragen of het leven onder Ahmed al-Sharaa – de huidige leider van Syrië en oud-strijder van Al-Qaida (red.) – beter wordt voor veel Syriërs. Hij is een man die wordt gedreven door religie, niet door idealen.” Daardoor is er tijdens de burgeroorlog lang steun geweest voor dictator Assad. Hoewel Muhreez niet tevreden was over zijn bewind, heeft ook hij het lang voor de dictator opgenomen. Net als veel anderen wist hij niet beter. Ook toen hij eenmaal in Nederland woonde, droeg hij diens bewind nog jaren met zich mee.

In de tweedelige documentaire 'Leven na de dictatuur' zoekt Muhreez naar de reden waarom hij lang niet met de Westerse vrijheden om kon gaan. Hoe je de censuur van een regime met je mee blijft dragen, ook al leef je in een democratie. Door zijn eigen ervaringen kwam hij psychisch in de problemen. Met zijn documentaire hoopt hij dat kijkers de innerlijke strijd van gevluchte Syriërs beter begrijpen.

Muhreez raakte door zijn verworven vrijheden psychisch in de problemen. © Foto Margot Brakel

In Syrië werkte je ook als documentairemaker. Hoe anders is dat dan in Nederland?

„Het was bijna onmogelijk om in Damascus een documentaire te maken. Allereerst kon ik de opleiding tot filmmaker niet volgen, want dat mocht niet van het Assad-regime. Ik heb uiteindelijk de mediaschool afgemaakt, dat kwam het meest in de buurt, al ben je ook daar grotendeels met propaganda bezig. Toen ik uiteindelijk bij een televisiezender werkte, moest ik voor iedere scène toestemming krijgen om die uit te zenden.”

Hoe voelt dat als documentairemaker?

„Het gekke is dat ik daar in het begin helemaal niet mee bezig was. Zo is het leven onder een dictator. Ik wist niet beter. Zo ondergingen veel Syriërs in die tijd de censuur. Pas toen ik rond 2008 in aanraking kwam met andere culturen, had ik door hoe vreemd het allemaal was. Ik durfde voor het eerst tegen het regime op te staan. Dat duurde overigens niet lang: na mijn eerste tegenspraak, belandde ik drie dagen in de gevangenis. Maar het gevoel liet me niet meer los.”

Was dat ook de reden dat de Arabische Lente Syrië bereikte?

„De woede onder Syriërs had in 2011 een hoogtepunt bereikt, maar ik heb nooit het gevoel gehad dat het een revolutie op basis van idealen was. Tuurlijk, er waren genoeg Syriërs zoals ik die klaar waren met het regime, maar veel gewapende strijders waren gedreven door religie. Dera, waar de eerste protesten uitbraken, is een soennitisch bolwerk. Hoewel ze spraken over vrijheden, had hun opstand meer met de islam te maken. In steden als Aleppo en Damascus ging het minder om religie, maar was geld de belangrijkste drijfveer.”

Kon je tijdens de burgeroorlog vrijer werken?

„Ik kreeg andere opdrachtgevers, zoals de Wereldomroep en de BBC, die mij kenden van mijn televisie-uitzendingen. Het werk werd anders, de omstandigheden niet. Alle rebellengroepen hadden hun eigen waarheid. Doordat ik niet religieus ben, waren sommige groeperingen een nog grotere bedreiging voor mij. Ik wilde, net als veel andere Syriërs, helemaal niet dat Assad die oorlog verloor. Hij was de leider van de vrede. Het was een vreselijke dictator, maar het land was tenminste veilig. Door dat sentiment heeft het zo lang geduurd om hem weg te krijgen. We kenden niet anders dan Assad.”

Door de onderdrukking van een dictator is het moeilijk om open en eerlijk te zijn.

Thaeer Muhreez

Vlucht

In 2015 was er voor Muhreez geen enkele reden meer om in Syrië te blijven. Zijn huis was vernietigd en zijn vrouw was net bevallen. Hij wist dat het geen veilige omgeving was voor zijn kind om op te groeien. Hij vluchtte naar Nederland, waar hij in elk geval zijn opdrachtgever van de Wereldomroep kende.

Hij besloot delen van zijn lange reis met zijn telefoon te filmen. Die beelden heeft hij gebruikt voor zijn documentaire. „Op dat moment wist ik nog helemaal niet dat ik er later iets mee zou doen. Het voelde gewoon belangrijk om alles vast te leggen.”

Zijn vlucht naar Europa is niet het centrale thema van de documentaire. Het gaat vooral over de periode die daarna kwam: hoe moeilijk het voor Muhreez was om te leven in een democratie.

Wat maakte dat voor jou zo lastig?

„Ik heb mijn hele leven niet vrij kunnen denken. Door de onderdrukking van een dictator is het moeilijk om open en eerlijk te zijn. De propaganda wordt onderdeel van je gedachten. Je neemt de dictator altijd met je mee. Je wordt als het ware gehersenspoeld.”

Besepte je dat toen je in Hilversum kwam wonen?

„Totaal niet. Het heeft heel lang geduurd voordat ik doorhad wat er mis was. Psychisch ging ik achteruit en ik voelde me hier niet thuis. Mijn omgeving merkte dat ik gek begon te doen. Het heeft uiteindelijk tot een suïcidepoging geleid. Pas toen ik met een psycholoog ging praten, kwam ik tot de kern van mijn problemen.”

Waar kwam je toen achter?

„Dat ik in Nederland woonde, maar mijn hoofd nog in het oude Syrië was. Ik had vrijheden waar ik niet mee om kon gaan. Daardoor voelde ik me nergens thuis en werd ik depressief. In Syrië heb ik nooit mezelf kunnen zijn. Dat moest ik hier opeens uitvinden. Dat zorgde voor veel angst. Door met mensen te praten, heb ik die angsten uiteindelijk overwonnen.”

Denk je dat veel Syrische vluchtelingen met dezelfde problematiek kampen?

„Dat weet ik wel zeker. We zijn allemaal in hetzelfde systeem opgegroeid. Syriërs kunnen enorm paranoïde zijn door jarenlange repressie. Ze zullen vreemden moeilijk vertrouwen. Ik ken zelfs verhalen dat sommige vluchtelingen geloven dat Wilders achter de schermen alles in Nederland beheerst. Dat is natuurlijk niet zo; dat is de erfenis van de dictatuur waarin ze zijn opgegroeid.”

Worden de problemen van deze groep door Nederlanders begrepen?

„Nee, dat denk ik niet. Nederlanders zijn heel open en durven alles te vragen. Als Syriërs dan gesloten reageren, komt dat vreemd over. Daarin merk je dat we nog in een andere wereld leven. Ik denk dat te weinig Nederlanders begrijpen waar die geslotenheid vandaan komt.”

„We leven soms in een totaal andere wereld, ik denk niet dat Nederlanders dat altijd begrijpen.” © Foto Margot Brakel

Vrijheid

Muhreez hoopt met zijn documentaire wederzijds begrip te creëren. Met zijn eigen persoonlijke verhaal wil hij een beeld schetsen van de Syrische gemeenschap in Nederland en de problemen waar ze tegenaan lopen zodra ze in een democratie belanden. Ook hoopt hij dat dit een waarschuwing is: dat Nederlanders zuinig moeten zijn op de vrijheid en democratie.

Was het moeilijk om de documentaire te maken?

„Het was niet makkelijk om mezelf zo bloot te geven. Ik houd er eigenlijk niet zo van om zelf te veel in beeld te zijn. Maar in dit geval was ik zelf het beste voorbeeld om het verhaal aan op te hangen. Praktisch gezien liep ik ook tegen dingen aan. Het is niet makkelijk om als migrant een plek te vinden binnen de media waar ze je documentaire willen uitzenden. Gelukkig kon mijn producent Margriet daarbij helpen. Die heeft de meest Nederlandse achternaam die er bestaat: Jansen.”

Wat hoop je dat de kijker heeft geleerd na het zien van de documentaire?

„Ik wil dat mensen een realistisch beeld van een vluchteling hebben. Het idee dat een vluchteling in Nederland gelijk in vrijheid kan leven klopt niet. We komen uit een land dat nooit vrij is geweest en die problemen nemen we mee. Als Nederlanders dat snappen, denk ik dat er meer begrip ontstaat.”

Op 14 en 21 december 2025 wordt de documentaire 'Leven na de Dictatuur' om 16:25 uur uitgezonden door de NTR op NPO 2. Daarna gratis op NPOstart te bekijken.

Muhreez is nu helemaal op zijn plek in Hilversum. © Foto Margot Brakel